

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ru} 20. ANULU XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septe-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditu-
ra oiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 11|23 Martiu 1865.

tra provinciile din Monarchia pe unu an
2 fl. era peo jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Noi Franciscu Iosifu Antaiulu,

din grati'a lui Domnedicu Imperatoriu alu Austriei; Rege apo-
stolicu alu Ungariei, Boemiei, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei, Galitiei
si Lodomeriei; Rege alu Lombardiei, Venetiei, si Iliriei, Rege
alu Ierusalimului etc.; Archiduce alu Austriei; Mare-Duce
alu Toscaniei si alu Cracoviei; Duce alu Lotaringiei, alu Sa-
lisburgului, Stiriei, Carintiei, Carnioliei si alu Bucovinei; Ma-
re Principe alu Transsilvaniei; Marchione alu Moraviei; Du-
ce alu Silesiei superioare si inferioare, alu Modenei, Parmei,
Placentiei si Guastalei, alu Ausvitiei si Zatorului, alu Tesinei,
Friaulei, Ragusei si Zarei; Comite principatu alu Habsbur-
gului si alu Tirolului, alu Chiburgului, Goritiei si Gradiseei;
Comite alu Secuilor; Principe de Trientu si Brixen; Mar-
chione alu Lausitiei superioare si inferioare si alu Istriei; Co-
mite de Hohenembs si Feldkirch, Bregentia, Sonnenberg etc.;
Domau de Triestu, Cattaro si in Marchionatulu Vendicu; Mare
Voivodu alu Voivodinei Serbiei etc.

Facemu prin acest'a de scire si cunoscutu;
Representantii iubitului Nostru Mare-Principatu alu Trans-
silvaniei, conchiamati prin regesculu Nostru rescriptu din 21. A-
prile 1863 pre 1 Iuliu alu aceluianu in liber'a Nostra cetate re-
gésca Sabiu si adunati acolo in dieta, Ni-au substernutu pe
cale constitutiunala unu articulu de lege, privitoriu la intre-
buintiarea celoru trei limbi ale tieriei in comunicatiunea pu-
blica oficiosa, pre langa prea umilit'a loru rogaminte depusa
in representatiunea loru din 23 Iunie 1864, pentru ca sa
dâmu acestui articulu pregratiós'a Nostra acceptare, confirmare
si sanctiune.

Cuprinsulu acestui articulu de lege este urmatoriulu:
Articulu de lege

privitoriu la intrebuintiarea celoru trei
limbi ale tieriei in comunicatiunea pu-
blica oficiosa.

§. 1. Cele trei limbi ale tieriei, adeca: limb'a ungara,
germana si româna suntu egalu indreptatite in comunicatiunea
publica oficiosa.

§. 2. Pârtiloru le sta in voia, a intrebuintia in tote e-
sibitele de ori si ce soi, cum si in tote pertractarile ofici-
ose veri si care din cele trei limbi ale tieriei.

§. 3. Cereri verbali ale pârtiloru, cum si fassiuile ace-
lor'a, mai incolo a martoriloru, si pricepatoriloru de lucru se
voru luá la protocolu intr'un'a din cele trei limbi ale tieriei,
si anume in aceea, care o va numi partea, martorulu seu
pricepatoriulu de lucru, care e de ascultat.

§. 4. La pertractarile judecatoresci in si afara de cau-
se controversate, candu participéza mai multe pârti, i sta in
voi'a fiacarei'a pârti a intrebuintia ori si care din cele trei
limbi ale tieriei.

§. 5. Esibitele pârtiloru ori cererile loru date la pro-
tocolu, debuie resolute in aceea-si limba, in care a fostu fa-
cuta petitiunea seu cererea luata la protocolu.

§. 6. In casurile acelea, candu participéza mai multe pârti,
se voru espedi decisiunile judecatoresci, cum si motivele in
acea limba, in carea a fostu compusa petitiunea seu incus'a,
respective antaiulu esibitu ori antai'a cerere verbale.

Celoralalte pârti li se voru espedi la cererea loru si tra-
duceri din decisiune in aceea limba, in care au luat ele par-
te la pertractare.

§. 7. Pertractarea finala verbala, publicarea si espedi-
rea sentintiei se va face in aceea din cele trei limbi ale tie-
rei, care e limb'a materna a acusatului. Totusi are acusatulu
voia libera a-si alege pentru acest'a alt'a din cele trei limbi
ale tieriei, carea in sa elu debuie sa o pricepa.

§. 8. Decisiunile ofielor si judecatoriloru mai in-
nalte se voru espedi asemenea in aceea limba, in care debuie
date afara pârtiloru aceste decisiuni dupa dispuseciunile §§loru
5, 6 si 7.

§. 9. Fia-cine pote intrebuintia in pertractarile publice
ori si care din cele trei limbi ale tieriei.

§. 10. In comunele cetatienesci si satesci defige limb'a
afaceriloru interne in trebi comunali reprezentanti'a comunei.

§. 11. In municipii defige limb'a pentru afacerile mu-
nicipali reprezentanti'a respectivului municipiu.

§. 12. Determinatiunile §§-loru 10 si 11 voru avé va-
lore totdeun'a numai pre catu va tine activitatea represen-
tatiei municipale, ori comunali. Dupa decursulu acestei acti-
vitati se va poté face o conchisiune noua in privinti'a defi-
gerei limbei de afaceri a comunei ori a municipiului.

§. 13. Tote impartasirile, estradarile, ordinatiunile,
mandatele si altele asemenea, se voru emite de catra autorita-
tile loru supraordinate catra aceste municipii, comunitati si
catra oficiele si judecatoriile loru, seu catra corporatiunile
bisericesci si de altu soi, in aceea dintre cele trei limbi ale
tieriei, care e limb'a de afaceri interne in trebile loru mu-
nicipali si comunali, seu aceea, de care se folosesc corporatiu-
nea seu institutul, fia eclesiasticu, ori fia de altu felu.

§. 14. Comunele si municipiele, oficiele si judecatoriile
loru, precum si corporatiunile bisericesci ori de altfelu, si ju-
decatoriile eclesiastice in comunicatiunea reciproca si cu ofi-
ciele loru superioare voru intrebuintia limb'a loru propria (in-
terna) de afaceri.

§. 15. In comunicatiune cu oficiele c. r. militari se
voru folosi comunele de limb'a loru propria, ear municipiele
si oficiele loru dupa potintia de limb'a germana.

§. 16. Limb'a oficiosa interna a ofielor municipale
si a judecatoriloru municipali e aceea, care e si a muni-
cipiului respectivu.

In comunicatiunea presidiala de servitiu a tuturor au-
toritatiloru si ofielor se concede a se folosi fiacare dintre
cele trei limbi ale tieriei fara restringere.

§. 17. Limb'a oficiosa interna a celoralalte oficie si
curti judecatoresci, cum si a comunicatiunei acestor oficie si
curti judecatoresci intre olalta, si cu oficiele, ce se afla din
afara de Marele Principatu alu Transsilvaniei, se va determi-
na pre calea ordinatiuniloru.

§. 18. Limb'a de invetiamentu in scolele poporali si
medie si in institutele superioare de invetiamentu o defigu a-
cei'a, cari au de a ingriji pentru sustinerea scoliloru respec-
tive si a institutelor superioare de invetiamentu.

§. 19. Matriculele eclesiastice se voru portá intr'un'a
din cele trei limbi, care suntu dechiarate in paragrafulu antaiu
de egalu indreptatite.

Altmintrea le sta in voia confessiuniloru singulari, a de-
terminá spre estu scopu in contielegere cu r. Guberniu si
alta limba.

§. 20. Tote legile tieriei, care stau in contradicere
cu aceste determinatiuni, suntu desfiintiate si scose din ac-
tivitate.

§. 21. Poterea obligatoria a acestei legi intra in activitate
fara amanare.

Acesta preumilita rogaminte a credinciosiloru Nostri re-
presentanti ai iubitului Nostru Mare-Principatu alu Transsil-
vaniei adunati in dieta, primindu-o Noi cu complacere, dâmu
articululu de lege trecut mai susu intru totulu cuprinsulu
lui, cesaro-regésca si domnésca Nostra acceptare, confirma-
re si sanctiune, eara pe memoratii credinciosi reprezentanti
ai acelei tieri i asigurâmu, cumca acestu articulu petrecutu
prin acest'a in cartea de legi a Marelui-Principatu alu Trans-
silvaniei lu vomu observá atatu Noi Insine, catu si vomu face
ca sa fia observatu prin toti credinciosii Nostri, intocm'a pre-
cum Noi pe acel'a-si in poterea acestui documentu alu No-
stru de acum lu acceptâmu, ratificâmu, incuviintiamu si
confirmâmu.

Datu-s'a in Capital'a si Resiedinti'a Nostra Vienn'a in

5 Ianuariu anul un'a mie optu sute siése-dieci si cinci, alu imperatrei Nostre alu sieptesprediecelea.

(L. S.)

Franciscu Iosifu m. p.

Franciscu Br. de Reichenstein m. p.

Demetriu Moldovanu m. p.

Lumini de parafinu.

(Continuare din nr. 18 si 19.)

„ . . . O societate actionaria séu o societate de capitalisti, care este aplecata de a fundá fabrici de feliulu acest'a, are, inainte de a-si riscá capitalulu seu, mai antáiu sa cercezeza fórté acuratu, déca materialulu de carbuni, care se afla in apropiere si care se scóte cu inlesnire, este in catatimea de lipsa. Si déca este, atunci trebuie sa bage de séma cá acuisitunea carbuniloru sa nu póta fi mai tardiu intrerupta séu scumpita prin alte referentie mercantile. Cestiunea de viétia a unei fabrici fiitóre este aternata de implinirea cu scumpatate a conditiunei acestei principale, carea iarasi trebuie impreonata cu cea mai mare circumspectiune si bagare de séma.

Adóu'a conditiune nu mai putinu insemnata, cá cea d'antáiu este strinsu legata de engagiarea unui chemicu harnicu si bine platitu. Acest'a are detori'a de a cercetá si constatá catatimea materialulu carbonicu intr'unu laboratoriu anume pentru acestu lucru, avendu in privire multimea si feliulu duhotulu, care s'aru poté scóte spre producerea parafinulu, si care aru dá folósele cele mai mari. S'au corespunsu acestorú intrebári in unu modu indestalitoriu, atunci sa póte face unu pasu inainte, atunci trebuie cautatu a se ficsá metod'a cea mai corespundiatóre a fabricárei si preste totu cursulu intregu alu operatiuniloru fiitóre. Spre sfarsitul a acestei ficsári inse este neincungiuratu de lipsa, cá acelasi chemicu sa cunósca pána in detaiulu celu mai amenuntu vre-o câte-va fabrici de parafinu din si afara de tíera. Elu trebuie dar sa cerceteze cu spesele societátiéi fabrici de acestea, si afara de manipulatiunea intréga in mare, trebuie sa studieze cu temciu in deosebi tóta intogmirea tehnica privitóre la scóterea duchotulu si la fabricarea parafinulu, lucrulu care si chemiculu celu mai aptu nu-i suntu din capulu loculu cunoscute in mesur'a, carea o recere intemeiérea unui etablisementu nou.—Acesse observári cugetámu noi ca suntu celu pucinu calea cea mai sigura si carea ne tine ochii totdeun'a deschisi, cá sa nu procedemu pipaindu cátra tint'a care ni-amu ficsat'o. Prin sutele care ni-aru costá drumulu acest'a amu castigá mi, cáci dupa castigarea unei base reale potemu procede linisciti si fára risiculu capitatulu activu la lucru, la insasi cladirea fabricei, carea o amu orientá dupa esperiintiele facute, dupa aparate si dupa constructiunea receruta. Acést'a inasa iar e lucrulu unui chemicu harnicu engagiatu, precum si alu unui ingineriu, care va fi cu atátu mai aptu déca va fi fostu ocupatu unde-va in vre-o fabrica de gasu, pentru-ca ramulu acestu din urma de industria are multe celea comunu cu celu alu fabricárei parafinulu.

„Privirile facute in cele de pána aci asupr'a fabricatiunei de parafinu potu fi de ajunsu spre a ne poté castigá o cunoscintia generala despre ramulu acest'a relative micu alu industriei nóstre de astadi. Membrulu acestu piticu in lantiulu celu mare alu moduriloru de a supune poterile cele órbe ale naturei si de a nobilá corpurile cele rude cu scopu de a le dá in servitiulu spiritulu omenescu, care domnesce preste totu ce se afla in giurulu seu—are in urmárele sele, dupa cum amu vedutu, o insemnetate mai mare, decum amu fi creditu la prim'a privire superficiala. Vedemu dara, cá dupa dis'a cea adeverata cause mici suntu in stare de a provocá unu siru lungu de efecte, déca numai va sci cine-va aflá adeveratulu punctu de plecare si lu va folosi intieptiesce.

„In fine ne mai remáne a dice ce-va despre parafinu, cá despre rezultatulu fabricatiunei, de care ne fu vorb'a in cele de pána aci. Parafinu e intocm'a cá diamantulu unu felu de aeru intaritu, o condensatiune in atomi egali constatóre din materia carbonica apatósá (carbonica-apativa, (? Trad.) acela-si gasu, care cu ocasiunea ori cárei arderi se desface de cátra lemnú séu unsura si devine flacara, care e aceea ce arde si luminéza si care la prepararea gazulu se esplota in mesura mare. Parafinu se cristaliséza si ia in atare impregiurare form'a de acele cele mai fine séu de fulgii cei mai albi si nu are nici unu felu de gustu ori mirosu. Topitu si versatu in forme dá lumini, a cároru massa se pare a fi transparenta la ce se adauge si fati'a cea frumósá ce sémena multu cu alabastrulu. Din tóte celelalte insusfri ale lui, mai multu ne intereséza poterea lui lumatóre, carea au decisu demultu in favore-i, pentru-ca poterea lumatóre a parafinulu se afla in proportiunea de 1.58: 1 cu cea a stearinulu, asiá dara e mai multu de jumetate mai mare decátu a stearinulu.“

(Capetulu va urmá).

O privire

la unele asserete si argumentári ale doctorulu Miletic deputatulu congressulu serbescu, in nr. 13 alu „Telegrafulu Românú“ inserate.

Nimic'a nu e mai uritu si mai urgisitoriu pentru unu omu cá pentru o faptura cu minte dela Ddieu creata, decátu a se luptá in contr'a adeverulu.— D. deputatu numitu, pelंगा aceea, ca se pare a fi sufletulu opositiunei in congressu, cá D-ru vre si se opintesse, cása restórne nu numai dreptulu natiunei nóstre, ci mai amu cutezá sa dicemu, sa atinga si singuru dreptulu maiestaticu manifestatu in obiectulu despartirei Ierarchiei románe de cátra cea serba. Déca D-lui aruvoi sa scias si sa créda dreapt'a traditiune a Istoriei, ca Ierarchi'a romána, in starea esistintiei sale fiindu, nici ca erá annexata, nici subordinata Ierarchiei serbesci, ci singura de sine statátóre, intru adeveru n'aru fi cuteszatu a dice, ca infiintiarea Ierarchiei románe o privesce cá o vatemare a autonomiei bisericei serbesci, precum si deciderea cercuriloru diecesane ale acesei Ierarchiei, care cercuri, séu mai dreptu disu, tóta Ierarchi'a fusese in tempurile de atunci pentru noi vitrige pána acum'a, nu dupa dreptulu canonicu, ci numai cu volnicia, celei serbe incorporata, séu preocupata.— Amu dorí dar a sci, din care punctu de vedere fundamentalu potú dice D-rulu Miletic, ca Ierarchi'a cea nóua a Romániloru o privesce cá o vatemare a autonomiei bisericei serbesci? Déca densulu pretinde, dupa opiniunea sea, ca cercurile diecesane de Ierarchi'a romána tinátóre sa se fia facutu numai dupa ascollarea opiniunei congressulu serbescu; atuncea n'amu fi potutu alt'a acceptá dela fratii Serbi, decátu: Cicero pro domo sua, precum scimu, si suntemu convinsi, ca si pána acum'a s'a lucratu.— Câte tieri si provincie steteau in tempii vechi impreuna subt uu'a lege si autonomia, eara acum'a le vedemu despartite, si de sine statátóre, pentru-ca asiá cerú trebuinti'a si desvoltarea temporalá!— De mare mirare ne este si aceea, ca Dr. Miletic cere, cá gravaminele si temerile de vatemarea autonomiei bisericei sa se adauga in adress'a de multiamita. Aceea aru fi, cá de o parte se da Maiestátií Sele multiamita, ear de alta parte se arata ne'ndestulirea cea mai mare fatia cu pré'nalt'a resolutiune.— Acést'a se poté privi cu totu dreptulu logicu, cá o argumentare fára de nici unu tactu, si numerá intre cele mai inconsecuente.

Cu multu de mai mare mirare ne este, ca d. Miletic, cá Dr. de drepturi si-baséza asseretele sele pre dreptulu ce-lu dá congressulu serbescu,— fára 'ndoiéla, radicá dreptulu acel'a pre temeulu Rescriptulu declaratoriu serbescu celu in-vechitu, sa nu dicemu, muceditu,— dar nu se ntréba singuru pre sine: cu a cui ingaduintia si ordine s'au infiintiatu si se tine congressulu? cine au datu congressulu dreptulu acel'a?— au este activitatea, séu insusi Rescriptulu declaratoriu serbescu ce-va mai multu, séu mai impunatoriu decátu drépt'a voia, dorire, si salutiferulu cuventu maiestaticu pentru noi toti? si, au se voru priimi si sanctiuná tóte conclusele lui,— ale congressulu serbescu,— fia acelea drepte, ori nedrepte pentru noi Románii?— Si mai multu ne mirámu, ca d. Dr. Miletic ataca in argumentarea sea chiaru si dreptulu maiestaticu dicendu, ca Maiestatea Sea in urm'a dreptulu maiestaticu a potutu créa Mitropoli'a romána, dreptulu acest'a inasa nu se intinde si asupr'a desemnárei cercuriloru, si dispunerea cu averea bisericesca. Noi scimu, inasa, ca, cu care dreptu s'a induratu Maiestatea Sea, a re'nfiintia Mitropoli'a nóstra romána si Patriarchi'a serbesca, cu acelasi dreptu póte desemná si cercurile diecesane, dupa locuintiele poporulu românú adeverite (constatate) statisticesce in partile atingátóre, si a dispune si cu averea bisericesca, cá unu Monarchu alu tieri si tata dreptu alu tuturor natiuniloru si popóreloru sub regimulu seu locitóre. Au nu e lucru firescu si dreptu, cá déca din dóue partide un'a nu are deplina incredere in cealalta la impartirea averi intre sine, atunci'a un'a séu alt'a alérga, cere, si apeléza la dreptatea Domnitoriulu? Au dóra n'amu contribuitu si noi la averea bisericesca dupa impregiurári si starea poporeniloru, si pentru ce cauza numai Serbií,— fratii nostri dupa religione, dar nu si dupa natiune,— sa aiba parte de aceea, dara noi Románii séu nici cátu, séu atát'a numai, cátu se voru indurá a ne dá din aceea.— Insa déca asemenea amu contribuitu, séu, dicemu, macaru si ce-va mai putinu,— si déca suntemu in egalitatea dreptulu dupa constitutiunea patriei, au nu se cuvine a ni se decide si nóue de Domnitoriulu judecatoriu cuvenit'a parte, dupa mesur'a dreptátií?

Lasámu la o parte celelalte impregiurári de contribuire din partea nóstra la averea bisericeiloru atingátóre, dara facemu o amintire combinátóre despre contribuirea la fondulu, natiunalu,— déca se mai afla vre o remasitia din acel'a, unde se afla aceea si cum sta,— ca noi acum'a inca nimic'a chiaru nu scimu,— si dicemu cu totu dreptulu inaintea lúmei drepte,

ca, de-si fusese, spre a nostra dorere, dara si acum'a suntu, afara de trei cu alu Bucovinei, in tote eparchiele, in care locuiescu Romani seu preste totu compactu, seu cea mai mare parte, numai archierei serbi, totusi nu se pote dice, ca averea banala, ce si-au fostu agonisit'o ca atari, si din aceea la reposarea loru testara fondului nationalu dupa voi'a si starea sea mai multu, seu mai putinu, aru fi agonisit'o mai multu din alta parte, decatu dela poporu seu eparchiotti titulo conventiei, cara dela preotime parte titulo sidoxiei, parte a investitiunei la chirotonia si la darea gramatelor. Dara cine suntu eparchiotti decatu Romani? Cine suntu preotii, decatu Romani;— de-si, dorere! multi dintre acesti'a si Serbi ca parochi ai Romaniloru,— totusi, cine aru pote denega, ca dis'a avere a archiereilor serbi, din carea au testatu fondului nationalu, nu au castigat'o dela eparchiotti si preoti romani, adeca din sudorea loru.— Fiindu dara starea lucrului asi'a de chiara si adevrata, sa nu avemu noi parte din disulu fondu dupa proportiunea si numerulu eparchiottiloru romani in amintitele eparchii locuitori, ci sa fimu cu totulu dela cuvenit'a parte eschisi,— precum se dicea mai nainte, ca si coreligionarii nostri Serbi se nvoiescu la despartirea Ierarchiei romane decatra cea serba, in sa cu rezervarea dreptului pentru sine, ca noi sa nu facemu nici o pretindere la fondulu nationalu!— O cugetare de adevrata iubire fratieasca, si de acea dreptate, carea striga la ceru!— La astfelu de cugetari si impedecri nedrepte au nu are locu dreptulu maiestaticu a se pune intre noi?— Ba dieu are cu tota dreptatea si puterea legei asupra la alu meu si alu teu,— macaru ca d. Dr. Miletic ca atare se serguiesce dreptulu acel'a cu totulu a-lu delaturá.— Speramu in sa, ca d. Miletic nu va ave multi consoti pe partea sea, cari cugeta asemenea lui in obiectulu acest'a, mai vertosu dintre acei'a, cari au unu simtiu de mai mare loialitate, filantropia, dreptate si iubire catra noi ca catra coreligionarii loru frati si vecini. —

Dealmintrea spunemu dreptu si pe fatia, ca forte condolamu pre d. Miletic, ca ca Dr. biruito de zelulu seu nationalu celu atatu de infocatu, esaltatu, egoisticu si partinitoriu, intr'atata s'au incumetatu si a retacitu spre compromiterea sea publica, si a partisaniloru sei la pertractarea obiectului acestui'a de asi'a mare valore.— Insa incatu Dni'a Lui a calcatu marginea tactului cuviinciosu, intru atata ne pote fi noue spre motivu folositoru si indemnatoriu, a apelá, la intemplan de trebuintia, la grati'a si dreptatea Maiestatiei Sele, punendu la mijlocu si in cumpana portarea si dreptatea fratiloru Serbi catra noi la impartirea panei. D. I. P.

Dela Congressulu serbescu.

In congressu vedemu formandu-se desbinari intrepardide. Pardid'a militara protestá in siedinti'a din urma prin colonelulu Zastavnicovic contra invinuiriloru aduse asupra membriloru militari din partea unoru ultra-nationali, cu deosebire din partea dep. Carnojevic. Precatu potemu vede din scurt'a referata, ce o aduce „Gen. Corr.“, la citirea protocolului dep. Hadzic observa, ca Carnojevic insusi si-aru fi retrasu cuventulu, la care apoi Carnojevic se scola infuriatu si striga, ca elu n'a revocatu, nici are a revoca ceva din dillele sele. O parte a publicului applauda la cuventulu lui celu tumultuosu, si la provocarea presiedintelui trebuie sa easa din sala, ear Carnojevic se chiama la ordine, in fine i se ia cuventulu pentru acea siedintia (din 9 Martiu). Dupa cari Carnojevic, Dr. Miletic si Acsentievic parasescu sala.

FOITTA „TELEGRAFULUI“.

Biserica sântului mormentu din Ierusalimu.

Imperatés'a Eugeni'a din Franci'a au adressatu nu demultu catra tote suveranele Europei o epistola amicabila, prin carea le invita a concurge tote impreuna cu ajutore pentru restaurarea bisericei invierei Domnului din Ierusalimu. Ide'a este destulu de inalta, si epistol'a insasi destulu de interesanta, pentru de a o comunica si noi cetitoriloru Telegrafului.

Ea este urmatoarea:

Caletorii, cari cerceteza sânt'a tiéra, se mira premultu de starea cea decadiuta, in carea se afla cupola (trul'a), ce se boltesce acoperindu-lu deasupra sântului mormentu; ei intréba, cum de poterile crestinesci nu s'au grabitu a pune capetu unoru impregiurari, ce trebuie sa fia intristatore pentru credinciosii toturoru confessiuniloru. Cu dorere trebuie sa se raspunda, ca pe pamentulu acest'a adaptatu cu sangele Mantuitorului, pe pamentulu care a fostu léganulu religiunei blandetiei, pácei, concordiei, intre feliuritele confessiuni mai esista o rivalisare minutiosa, carea eu tempu a crescutu pana la discordari seriose.

Mai demultu Latini radicasera cupola de nou si o or-

In siedinti'a din 2/14 Martiu in sa acesti trei deputati au reintratu in sala congressului, si contielegerea s'a restatornicitu cu aceea, ca evenimentele neplacute din siedinti'a din 9 Martiu sa se dee uitarei. In siedinti'a din 15 Martiu se alese comitetulu de petitiuni, si legea scolara se termina pana la organizarea gimnasiiloru si a instituteloru teologice.— In 1/13 Martiu a reposatu deputatulu congressului, parochulu Cosic.— Dupa scirile mai noue din 4/16 Martiu Patriarchulu si Episcopii in caus'a monastiriloru, ce vine la desbatare, si-au rezervatu votulu de Chiriarchi si nu numai de membri ai congressului.—

Principatele romane unite.

Dupa unu telegramu din Bucuresti do 2/14 Martiu, topindu-se repede neua, a urmatu o inundare mai mare inca decatu cea din ver'a trecuta, astfelu incatu Bucurescii de jumetate aru fi statu subt apa.—

Dupa telegrame ale foiloru straine—caci de cele romanesce de dincolo de vr'o septemana nu ni-au mai venit, — sessiunea camerelor s'a prolongitu; ministrii Bozianu, Stratu si Vernescu suntu denumiti Senatori.

Prospectu politicu.

In Franci'a inca totu mai e preocupata opiniunea publica de morte ducelui Morny. Multe foi se grabisera a espune perderea acestui barbatu ca o lovitura sguiditore pentru imperatulu, astfelu incatu foile oficiose trebuira sa dea acestoru faime o lina demintire prin aceea, ca regimulu imperatului nu depinde de unu singuru barbatu. Dealmintrea ingropaciunea ducelui, ale carei spese le va porta statulu, s'a facutu cu o pompa chiaru si pentru Parisu neindatinatu, ear veduvei, ce nici acum nu se mai pote reculege de acesta lovitura a sortii, i s'au asemnatu pensiuone anuala de cate 100,000 franci; Imperatulu rusescu din Petropole si imperatés'a Mari'a din Niti'a i-au pronunciatu prin telegrame condolenti'a. Morny a relasatu in scrisu memoriile sele, care in sa in urm'a testamentului numai dupa 10 ani se voru tipari. Cine va fi urmatorulu lui Morny, nusecie; numerulu candidatiloru in sa este destulu de mare; ducele Albufera ori ministrulu Drouin se pare ca au cele mai mari prospecte.— In camera a rostitu Rouland unu cuventu forte nfocatu asupra ultramontanismului.

Regele Victoru Emanuilu, dupacum spune „Opiniune“, a subscrisu unu decretu, prin care delicteloru politice si de pressa, precum si revolutunariloru ce au tuatu parte la campani'a de Aspromonte, se da amnestia.— Dupa espositiunea finantiala a ministrului Sella, deficitulu statului la finea anului intr'4 a fostu de 317 mill., ear la capetulu anului 1866 va sufi la a 25 mill., dar prin vinderea drumuriloru ferate ale statului s'ara reduce la 425 mill. lire.

In siedinti'a din 1/13 Martiu camera a votatu stergerea pe e sei de morte, afara de casurile privitore la milita, marineri brigantagiu (cunoscutele lotrii seu hotii politice).

In despre respunsulu Autsriei la not'a din 21 Februariu a lui si se dice, ca acel'a aru fi fostu cu totulu negativu, naport'a foile guberniale prusse o nega acest'acutaria si se silescu a acest'acia cea mai buna contielegere intre cele doue poteri.

In Americ'a a sositu la Parisu o scriere multu iubitoratore: ca adica presiedintele staturiloru unite Linkoln in canendu va recunoste oficiosu imperiulu din Messicu. Prin aesi recunoscere Guvernulu francesu, resp. Napoleonu s'aru sapartide un'a din cele mai seriose ale sele ingrijiri.

in inscriptiuni si simvole, ce rechiamau in memoria in preferintiei, ce-lu aveau ei pe atunci la folosirea entului. Cupola arse la an. 1808, si fiindca impregiurile aetera Greciloru influentia precumpenitore in Palestin'a, se folosira de dens'a, pentru de a restaura cupola cu esiderea Latiniloru, si ei au fostu acum acei'a, cari se putra sa es acopere monumentulu cu inscriptiuni si semnaturi involicie, luate din limb'a si din liturgi'a loru.

Asaltadi ambii sa afla aci: Unii ceru restituirea cupolei, um a costu nainte de 1808, ceialalti pretindu rezidirea eii atr'unu alt modu ca acel'a, ca in favorea loru sa se sanctioneze nu felu cu de dreptu de possessiune, seu dupacum o numescu i, unu rafelu de drepturi castigate. Conduce de cele mai onofice sir, ntiementu, doue poteri mari, Franci'a si Russi'a, au loru a e curma aceste certe deplorabile. Ele au cercatu a statari i anai antaiu o intielegere intre sine, apoi cu Turci'a; si in 5 elu Septembere 1864 s'a subscrisu in Constantinopole unu protocolu, care constatéza consimtiementulu celoru trei guverne saasi cuprinde conditiunile, ce se statorescu spre scopulu unei d'activitati solidarie la restituirea cupolei. Dar candu

eră sa se treacă la efaptuire, candu architectii proiectara planurile si candu eră sa se interpreteze unele decisiuni ale protocolului din 5 Septembrie, ce erau cam dubie, atunci sub influența rivalității locale, s'au escatu de nou neintelegeri; nu s'a facutu nimicu, si iar s'au adusu tôte la indoielă.

Intrăceea cupol'a totu mai multu si mai multu se apropiă de ruinare; securitatea corporala a peregrinilor (agiloru), cari vinu sa se rōge la sântulu mormentu, este amenintata; reulu a crescutu pâna la scandalu; cum sa se puna capetu acestei stări? O domnitōre evlavioasă, sânt'a Elen'a, mam'a imperatului Constantinu, a fostu aceea, carea la inceputulu secululu alu patrulea demandă a se risipi capiscea paganēscă redicată deasupra pescerei sântului mormentu, si a se zidi pe același locu antăulu sanctuariu, menitu pentru inchiderea mormentului lui Iisusu Christosu. Pentruce sa nu se impreune domnitōrele tuturor tieriloru crestinesci, insufletite de acelu esemplu gloriosu, spre a aduce in fine la deplinire, sub conditiuni demne de densele si de crestinatate, opulu acel'a, in care incordările diplomatiei pâna acum au remasu fără succesu? Cine si-aru inchide urechile decătra vocea lor, candu ele, straine de totu spiritulu de discordia, si standu afara de terenulu politice, aru voi sa vorbēscă in numele carității si evlaviei crestinesci si sa faca unu apelu cătra credincosii de pe totu pamentulu pentru unu scopu, care trebuie sa fia tuturoru de o potruva de pretiuitu?

Ear pentrucă opulu sa corespunde pe deplinu spiritului impacării crestinesci, ce-lu însufla, adevratu ca n'aru trebui sa se marginēscă numai pelanga singur'a restituire a cupolei. S'aru cuveni, că dupace s'aru castigă invoirea in. pōrte, biseric'a sântului mormentu sa se restaureze deplinu, dupa unu planu nou, in proportiuni mai mari, asiă încātu sa fia locu pentru tôte confessiunile. Asiă d. e. de o parte o capela si chiaru si o biserică (corabia) aru trebui consacrată Latiniloru, si de alta parte o corabia si o capela aru trebui rezervate usu lui Greciloru; biseric'a principala apoi aru fi deschisa pentru totu insulu, si intrarea credinciosiloru la s. mormentu, cari astadi e n'lesnita atātu de putinu si adeseori da ansa la fricări, n'aru mai intempină pedeci. Sanctuariulu celu nou a trebui sa se apropia in sublimitatea sea cătu se pōte mai mult de acele sublime suveniri, ce suntu legate de aceste sânti locuri. Pentru aceea s'aru deschide unu concursu, la ca-

s'aru invită architectii si artistii tuturoru tieriloru, si o comisiune internatunala aru avé sa alēga dintre planurile tramise acel'a, care din punctu de vedere curatu artisticu s'aru recunōscă a fi celu mai demnu de o idea atātu de mare. Cātu pentru speșele trebuincioșe, spre a incepe biseric'a cea nouă a sântului mormentu, si a o si duce la deplinire fără intardiare, acelea s'aru potē adunā prin o subscripțiune generală, in fruntea cărei'a de siguru s'aru intrece tôte suveranele crestinesci a inscrie numele lor.

Bibliografia.

Toem'a au esitu de sub tipariu o brosiura intitulată : „**Scrierea S. Ioann Gura de Auru despre Preotia**” tradusa de Ioann Baracu, Parochu la Biserica sântului Nicolae in Brasiovu.

Patia cu impregiurările nōstre pe cămpulu bisericescu, mentinut'a scriere se ivesce la tempulu seu, pentru-ca ea decă-si si are originea in seculii cei d'antăiu ai crestinatătii, spiritulu care predomnesce intr'ens'a este oglind'a vietiei nōstre bisericesci. Preotulu cu tôte detoriile sele inlauntrulu biserice si afara de biserică este descrisu intr'ens'a de ajunsu, si din cuprinsulu scrierei voru potē cunōscă si cei ce voru sa fia Preoti, ce sarcina iau asupra-si, dara voru intielege si cei ce au sa alēga Preoti, ca nu e lucru micu a-si incredintiă pastorirea sufletēscă ori si cui. Va fi dar deslucitōre in multe privintie si in cele ce se atinge de alegerile fetieloru bisericesci.

Pentru-că acēsta carte sa pōta strabate in tôte clasele crestiniloru nostri, s'au aflatu de bine a se tipari de astadata cu litere bisericesci; eara candu va avé sa devina opu in literatur'a romāna, atunci prelucrandu-se se va tipari cu litere strabune, că sa cuprinda loculu celu meritatu in literatur'a romāna si dupa form'a eii cea esteriōra, căci despre cuprinsulu eii classicu, dupa ce si-au datu atāti invetiati bisericesci vechi si noi, parerea, nu mai pōte fi nici o indoielă.

Recomandāmu dar acestu opu cu deosebire P. P. Protopopi si Preoti, cari credemu ca voru dirige atentiunea tuturoru spre a deveni cunoscuti cu densulu.

Pretulu unei brosiuri este 50 cr. v. a. si se afla de vendiare in Tipografi'a archidieceșana, de aici.

Publicatiune.

Directiunea antăiei reuniuni generale reciproce de assecurarea viteloru „**Taurus**” aduce la cunoscintia publica, ca deplin'a lucrare a reuniunii se incepū cu 1 Ianuariu 1865 Pentru tier'a de corōna Transsilvani'a s'a denumitu d. Gustav Noszka in Brasiovu că aginte principalu, carele este gat'a a da si pe desluciri aternatōre de reuniune.

Directorulu de veterinaria

Dr. Rudolf Buchmüller m. p.

Magistru de vindecarea viteloru.

Directorulu de administratiune

Paul Poleschowsky. m. p.

PUBLICATIUNE.

Cu privire la susatins'a publicatiune a directiunei reuniuni de assecurarea viteloru „**Taurus**” aducu aicea la cunoscintia publica consemnarea agentiloru mei, cari impreuna cu mine conluera la acēsta intreprindere folositōre. Statutele reuniunii si conditiunile de assecurare se potu capeta atātis atātu la densii, cătu si la mine.

Brasiovu in 1 Februariu 1865.

Gustav Noszka,
aginte principalu.

Abrudu : d. Michailu Ferenczy, negociatoriu.
Agnit'a : d. Christ. Maurer, capelanu ev.-lut.
Bandulu campēnu : d. Adamu Székely, proprietaru.
Baraoltu : d. Antoniu Bräuer, proprietaru.
Betleanu : d. Daniilu Bernady, apotecaru.
Ghertanu : d. M. T. Schuller, negociatoriu.
Bistrit'a : d. Adolfu Herberth, c. r. colectantū de loterie.
Blasiu : d. Michailu Daniel, negociatoriu.
Orestia : d. Fridericu Iosifu Leonhard, negociatoriu.
Deaju : d. Samuil Krēmer, negociatoriu.
Dev'a : d. Arpadu de Barsay, droproprietaru.
Elisabetopole : d. Andreiu Schmidt, negociatoriu.
Aiudulu : d. I. Ios. Cerner, negociatoriu.
Felvintiu : d. Emanuilu Lemberger, negociatoriu.
Fagarasiu : d. Iosifu Zacharias, negociatoriu.
Gilau : d. Math. Eder, negociatoriu.
Hatiegu : d. A. Lengyel si fiulu, negot.
Sabiū : d. Ludovicu Reschner, negociatoriu.
Hermanu : d. Andreas Bruss, docinte ev.
Satulu lungu : d. Fridericu Orendi, negociatoriu.
Huedinu : d. Albertu Binder, negociatoriu.
Hunedōra : d. Samuilu Fritsch, c. r. expeditoru de posta.
Belgradu : d. Emilu Matherny, negociatoriu.
Cristuru : d. Antoniu Novák, negociatoriu.
Clasiu : d. Ioann Carolu Tauffer, negociatoriu.
Covasn'a : d. Carolu Gazda, negociatoriu.
Lapusiulu unguresu : d. Pavelu Breuer, apotecaru.
Lechintia : d. Ioann Welter, capelanu ev.
Nocrichiu : d. Iosifu Czammerer, negociatoriu.
Ludosiulu mur. : d. Pavelu Hantz, proprietariu.
Feldiōra : d. Antoniu Pillmann, negociatoriu.
Sieic'a mare : d. Gavriilu Szency, apotecariu.
St. Martinu : d. Franciscu Szōnyi, temniceriu.
Mediasiu : d. F. I. Guggenberger, negociatoriu.
Gy. Sz. Miclausiu : d. P. Gyōrfi, advocatu.

Mociu : d. Sigismundu Rohonczy, apotecariu.
Sabesiu : d. G. Adolfu Weissörtel, negociatoriu.
Naseudu : d. Ferdinandu Daichendt, apotecariu.
Orlatu : d. Petru Munteanu, proprietaru.
Puiu : d. Marcu Vasiu, c. r. expeditoru de posta.
Ernotu : d. Georgiu Komáromy, proprietaru.
Regenulu sasescu : d. S. si I. Leonhard, negociatoriu.
Cuhalmu : d. Ioann Czink, proprietaru.
Mercurea : d. C. Fried. Schiemert, apotecaru.
Reteagu : d. Stefan Köblös, Parochu reformatu.
Rasnovu : d. Franciscu Reimesch, proprietaru.
Siercaia : d. Carolu Kraft, Parochu ev.
Sighisior'a : d. Fridericu Marcus, negociatoriu.
Cinculu mare : d. Carolu Leutschaft, negociatoriu.
Sieulu mare : d. Iuliu Ambrozy, c. r. expeditoru de posta.
Erdō St. Georgiu : d. Ludovicu Albert, c. r. expeditoru de posta.
S. Georgiulu Naseudului : d. Maxim. Halliti, proprietaru.
Sepsi-St. Gergiu : d. Bel'a Vitályos, negociatoriu.
Cicu-Sered'a : d. Pavelu Sprentz, negociatoriu.
Teac'a : d. Michailu Herzog, administratoru parochialu ev.
Turd'a : d. Ioann Balogh, advocatu.
Udorheiu : d. Emanuilu Beczasi, negociatoriu.
Gherl'a : d. Stefanu Temesvári, c. r. magistru de posta.
Késdi-Osiorheiu : d. Daniilu Kovács, proprietaru.
Muresiu-Osiorheiu : d. Emericu Czehe, negociatoriu.
Codlea : d. Michailu Ziegler, Capelanu ev.

Burs'a din Vienn'a 10/22 Martiu 1865.

Metalicele 5%	71 40	Actiile de creditu	183 30
Imprumutulu nat. 5%	78	Argintulu	109 55
Actiile de banca	800	Galbinulu	5 26.

Redactoru respundiatoriu **Zacharia B**

oiu.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidieceșane.